

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 111/23

V Luxemburgu 22. júna 2023

Návrhy generálnej advokátky vo veci C-281/22 | G. K. a i. (Európska prokuratúra)

Cezhraničné vyšetrovania vedené Európskou prokuratúrou: Generálna advokátka Čapeta odporúča Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že súdne preskúmanie v členskom štáte asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora sa má obmedziť na procesné otázky

Európska prokuratúra predstavuje vysoko rozvinutý systém vzájomného uznávania so zabudovanými zárukami ochrany základných práv

Európska prokuratúra (EPPO) má právomoci vyšetrovať a stíhať trestné činy poškodzujúce finančné záujmy Európskej únie. V prejednávanej veci je Súdny dvor po prvýkrát vyzvaný, aby podal výklad právneho nástroja, ktorým sa zriaďuje Európska prokuratúra a stanovujú sa pravidlá jej fungovania, t. j. nariadenia o Európskej prokuratúre.

V prejednávanej veci sú viaceré fyzické a právnické osoby obvinené z vytvorenia rozsiahleho systému dovozu bionafty z Bosny a Hercegoviny do EÚ, o ktorej tvrdili, že sa vyrába z použitého kuchynského oleja. Tento „použitý kuchynský olej“ bol údajne predtým dovezený z USA do Bosny a Hercegoviny. Existuje však podozrenie, že táto bionafta bola vyrobená už v USA bez akýchkoľvek medzikrokov spracovania alebo výroby v Bosne a Hercegovine. Európska prokuratúra prostredníctvom svojho konajúceho európskeho delegovaného prokurátora (v Nemecku) vedie predbežné vyšetrovania vo veci týchto údajných nepravdivých vyhlásení, ktoré mali za následok stratu na príjmoch vo výške približne 1 295 000 eur. Táto údajná strata predstavuje finančný záujem Únie, a preto patrí do právomoci Európskej prokuratúry.

Hoci hlavné vyšetrovanie prebieha v Nemecku, Európska prokuratúra považovala za potrebné vykonať cezhraničné vyšetrovanie v Rakúsku. (Nemecký) konajúci európsky delegovaný prokurátor preto postúpil opatrenie spočívajúce v prehliadke a zaistení majetku obvineného asistujúcemu európskemu delegovanému prokurátorovi (v Rakúsku).

Podľa rakúskeho práva však takéto vyšetrovacie opatrenie vyžaduje predchádzajúci súhlas súdu. Asistujúci európsky delegovaný prokurátor preto získal súdne príkazy na prehliadku a zaistenie potenciálne usvedčujúcich dokumentov a hardvéru.

Dňa 1. decembra 2021 obvinený podal na Vyšší krajský súd Viedeň (Rakúsko) sťažnosti proti príkazom na prehliadku schváleným štyrmi rakúskymi súdmi. V týchto sťažnostiach sa uvádza, že opatrenia na prehliadku a zaistenie neboli ani nevyhnutné, ani primerané.

Vyšší krajský súd rozhodol položiť Súdnemu dvoru otázky s cieľom zistiť, či je oprávnený vykonať úplné preskúmanie (aké by vykonal v čisto vnútroštátnej situácii), alebo či sa má jeho preskúmanie obmedziť na procesné otázky týkajúce sa výkonu predmetných cezhraničných vyšetrovacích opatrení.

Generálna advokátka Tamara Čapeta vo svojich návrhoch z dnešného dňa po posúdení možností výkladu, ktoré má

Súdny dvor k dispozícii, a s prihliadnutím na efektívnosť Európskej prokuratúry, ako aj ochranu základných práv navrhuje, aby Súdny dvor rozhodol takto: **nariadenie o Európskej prokuratúre sa má vykladať v tom zmysle, že súdu členského štátu asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora (v tomto prípade v Rakúsku) umožňuje preskúmať len aspekty spojené s výkonom vyšetrovacieho opatrenia, pričom tento súd akceptuje posúdenie konajúceho európskeho delegovaného prokurátora (v tomto prípade v Nemecku), že dané opatrenie je odôvodnené.**

V prvom rade generálna advokátka uvádza, že nariadenie o Európskej prokuratúre upravuje konania vedené Európskou prokuratúrou len čiastočne. Čo je dôležité, neupravuje potrebu predchádzajúceho súhlasu súdu s cezhraničnými vyšetrovacími opatreniami a ponecháva ju na trestné právo členských štátov.

Generálna advokátka tiež zdôrazňuje, že Európska prokuratúra mala byť účinným mechanizmom v boji proti trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy Únie, ktorý zahŕňa aj cezhraničné vyšetrovania.

Cezhraničné vyšetrovania vedené Európskou prokuratúrou by sa v dôsledku úplného preskúmania v členskom štáte asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora stali menej efektívnym systémom, ako bolo zamýšľané. Rozdelenie úloh súvisiacich s udelením súhlasu súdu, v rámci ktorého súd v členskom štáte asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora môže preskúmať len aspekty spojené s výkonom vyšetrovacieho opatrenia, nie je v rozpore so znením nariadenia o Európskej prokuratúre a lepšie zodpovedá jeho cieľu, ktorým je vytvoriť účinný systém boja proti trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy Únie.

Podľa generálnej advokátky takéto riešenie, ktoré vyplýva z toho, že Európska prokuratúra je pokročilejším nástrojom vzájomného uznávania, tiež zaručuje základné práva podozrivých a obvinených osôb v cezhraničných vyšetrovaniach, a to najmä z pohľadu širšieho systému nariadenia o Európskej prokuratúre.

Nariadenie o Európskej prokuratúre konkrétne obsahuje rôzne záruky zaručujúce ochranu základných práv. Týmto zárukami sú napríklad mechanizmus komunikácie medzi konajúcim a asistujúcim európskym delegovaným prokurátorom v prípade postúpenia cezhraničného vyšetrovacieho opatrenia, konkrétny zoznam práv, ktoré majú podozrivé a obvinené osoby v konaniach vedených Európskou prokuratúrou, a povinnosť členských štátov stanoviť opravné prostriedky proti procesným aktom Európskej prokuratúry.

Oprávnenie súdu členského štátu asistujúceho európskeho delegovaného prokurátora preskúmať len aspekty spojené s výkonom vyšetrovacieho opatrenia teda zabezpečuje, aby Európska prokuratúra efektívne plnila svoje úlohy, a neohrozuje ochranu základných práv.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdného dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293

Zostaňte v spojení!

